

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут Екуменічних Студій
Магістерська програма екуменічних наук

**Сучасні видання на екуменічну тематику: стан, специфіка,
жанровий діапазон
(на прикладі видавництв «Свічадо», «Видавництво Українського
католицького університету» та «Дух і літера»)
ДИПЛОМНА РОБОТА**

Виконавець:

студентка МПЕН

(І.Б. Василик)

Науковий керівник:

кандидат наук із соціальних комунікацій

(І. М. Скленар)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні аспекти релігійного книговидання.....	7
1.1. Поняття «релігійна література», її класифікація та специфіка.....	7
1.2. Загальна характеристика релігійних та гуманітарних видавництв України у взаємозв'язку з екуменічною тематикою	15
РОЗДІЛ 2. Специфіка та жанровий діапазон сучасних видань на екуменічну тематику в контексті релігійного книговидання	24
2.1. Стан і специфіка екуменічної літератури релігійних та гуманітарних видавництв України.....	24
2.2. Жанри сучасних видань на екуменічну тематику	34
РОЗДІЛ 3. Змістовно-тематичний аналіз літератури на екуменічну тематику	44
3.1. Аналіз екуменічної літератури з богословських та історичних питань та її особливості.....	44
3.2. Аналіз публіцистичних видань на екуменічну тематику.....	55
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ.....	70
ДОДАТКИ.....	76

ВСТУП

Книговидання у світі бере свій початок з глибин людської цивілізації і невпинно розвивається. Саме до релігійної літератури люди часто звертаються ще з найдавніших часів рукописної книги, коли друкована ще не існувала. До такої літератури була найбільша увага, і перші книги найчастіше були на релігійну тематику.

Перш ніж видавати релігійну літературу, видавець має зрозуміти, чого потребують люди, і поставити перед собою певну мету: що він хоче дати людям. Це – найважливіше, другорядне – це весь спектр, пов'язаний з фінансовими можливостями конкретного видавця, а також вміння знаходити нестандартні рішення, які дають змогу вижити в умовах жорсткого конкурентного середовища на книжковому ринку.

В незалежній Україні релігійні та гуманітарні видавництва за більш ніж 20 років змогли розвинути в багатьох аспектах: поліграфічному, тематичному тощо. Хоч релігійних є й не так багато, все ж вони намагаються задовольняти різноманітні читацькі інтереси. Оскільки в сучасному суспільстві, на переконання багатьох експертів, панує не лише економічна, а й морально-духовна криза, то роль видавничої продукції релігійних видавництв, зокрема тих, що видають книги на тему екуменізму, важко переоцінити.

Релігійне друковане слово допомагає виховувати громадянина в морально-етичному дусі, спонукає до переосмислення цінностей та вироблення духовного світогляду. Серед видань релігійної літератури важливе місце посідають книги на екуменічну тематику, які є специфічними як за підготовкою до друку, так і за читацькою аудиторією.

Актуальність теми магістерської роботи визначається тим, що на сьогодні релігійне книговидання в Україні активно розвивається. На книжковому ринку з'являється все більше видань на тему екуменізму, оскільки цей рух стає помітнішим в сучасному церковному житті. Такі видання мають специфічну читацьку аудиторію, а

також є складними за підготовкою до друку, оскільки потребують для редагування і оформлення спеціаліста у цій галузі знань. Тема магістерської роботи є малодосліджена науковцями і немає достатньої кількості теоретичного матеріалу. Ця обставина трохи ускладнила наш науковий пошук, та все ж, сподіваємося, що практичні результати роботи можуть стати цікавими для дослідників сучасного стану релігійного книговидання, зокрема, в ділянці екуменізму.

Об'єктом дослідження є видання на екуменічну тематику, які виходять друком у релігійних видавництвах «Свічадо» та «Видавництво Українського католицького університету», а також в науково-популярному та гуманітарному, за своїм спрямуванням видавництві, «Дух і літера».

Предмет дослідження - це стан, специфіка та жанровий діапазон видань на екуменічну тематику в контексті діяльності вищеназваних видавництв України.

Мета роботи полягає в тому, щоб розглянути та проаналізувати сучасний стан та специфіку релігійної літератури на екуменічну тематику на книжковому ринку України.

Для досягнення мети необхідно виконати наступні завдання:

- 1) визначити специфіку релігійної літератури, її класифікацію;
- 2) подати загальну характеристику видавництв України у взаємозв'язку з екуменічною тематикою;
- 3) коротко розглянути стан і специфіку екуменічної літератури;
- 4) визначити жанри сучасних видань на екуменічну тематику;
- 5) проаналізувати літературу на екуменічну тематику з богословських та історичних питань;
- 6) проаналізувати публіцистичні видання на екуменічну тематику.

Хронологічні рамки дослідження встановлено на основі проведеного дослідження каталогів видавництв – період видання різного типу літератури на тему екуменізму: 1997 – 2012 роки.

Джерельною базою роботи є видання теоретичного характеру, які належать до циклу дисциплін «Релігієзнавство», «Богослов'я», «Історія екуменічного руху» таких авторів як Суттнер Е., Маринович М., Лозова С. та інші. Грунтовним джерелом для розуміння специфіки літератури на екуменічну тематику став «Термінологічно-правописний порадник для богословів та редакторів богословських текстів».

У роботі використано низку праць з основ видавничого бізнесу та шляхів формування сучасного ринку видавничої продукції, зокрема таких авторів як Зелінська Н., Судин А., Тимошик С., Скленар І., а також Державний стандарт у видавничій діяльності, документи Церков, що висвітлюють питання релігійного книговидання та екуменізму (зокрема, «Декрет про екуменізм» та інші) і численні матеріали з мережі Інтернет, які зазначені у списку використаної літератури.

У дослідженні було застосовано різноманітні **наукові методи**, а саме: історичний метод – коротка історія видавництв України; для показу тематики видань цих видавництв використано методи аналізу та синтезу. Аналізуючи конкретні книги видавництв, ми послуговувалися методикою редакторського аналізу. Для того, щоб визначити специфіку релігійних видань на екуменічну тематику з боку споживача – безпосередньої читацької аудиторії релігійної літератури на екуменічну тематику – було проведено соціологічне опитування серед студентів різних спеціальностей, які навчаються в Українському католицькому університеті, зокрема, на Магістерській програмі екуменічних наук, на гуманітарному факультеті (за спеціальністю «історія»), а також на філософсько-богословському факультеті (за спеціальністю «богослов'я»).

Практичне значення роботи полягає у тому, щоб на прикладі аналізу та визначення специфіки видань на екуменічну тематику, показати те, що на книжковому

ринку релігійної літератури бракує ще багато книг різних жанрів, які б були корисними та пізнавальними для читача-екуменіста.

Логіка дослідження зумовила наступну структуру магістерської роботи: вступ, три розділи основної частини, висновки, список використаної літератури та джерел та додатки.

У першому розділі висвітлено інформацію, яка розкриває теоретичні питання підготовки до друку релігійної літератури, її класифікацію та специфіку. Також подано загальну характеристику релігійних та гуманітарних видавництв у взаємозв'язку з екуменічною тематикою, зокрема про такі видавництва як «Свічадо», «Видавництво Українського католицького університету» та «Дух і літера». Увагу зосереджено на таких питаннях як історія, основні тематичні напрямки, статистика тощо.

У другому розділі подано дослідження стану та специфіки екуменічної літератури аналізованих у роботі видавництв, зокрема результати соціологічного дослідження серед студентів Українського католицького університету. Визначено жанри сучасних видань на екуменічну тематику на основі сформованого списку книг, які було виявлено в кожному з пропонувананих релігійних та гуманітарних видавництв на екуменічну тематику, проаналізовано роботу кожного видавництва.

В третьому проведено змістовно-тематичний аналіз екуменічної літератури з богословських та історичних питань, а також публіцистичних видань на екуменічну тематику.

Наприкінці роботи вміщено висновки, у яких узагальнено результати дослідження, список використаних джерел та додатки, в яких вкладено список видань на екуменічну тематику та матеріали вищезгаданого соціологічного опитування.